

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ

АРХЕОЛОГІЯ
І ДАВНЯ ІСТОРІЯ
УКРАЇНИ
Випуск 4 (17)

2015
КИЇВ

НАУКОВА СЕРІЯ — ЗАСНОВАНА У 2010 р.

ВИДАЄТЬСЯ ЧОТИРИ РАЗИ НА РІК

АРХЕОЛОГІЯ
І
ПРОСТІР

АРХЕОЛОГІЯ І ДАВНЯ ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Наукова серія з проблем археології та давньої історії

Серія присвячена публікаціям досліджень з археології та давньої історії України. Висвітлюються питання соціально-економічного розвитку та культурних зв'язків населення України у кам'яному та мідно-бронзовому віках, сторінки з історії киммерійців та скіфів, матеріальна та духовна культура античних греків у Північному Причорномор'ї, етногенез та рання історія слов'ян, розвиток давньоруських міст і сіл, матеріальної культури середньовіччя і нового часу. Видаються нові археологічні матеріали, розвідки з історії археології та архівні джерела. Для археологів, істориків, краєзнавців, учителів історії, студентів історичних факультетів, усіх, хто цікавиться давньою історією України.

Серия посвящена публикациям исследований по археологии и древней истории Украины. Освещаются вопросы социально-экономического развития и культурных связей населения Украины в каменном и медно-бронзовом веках, страницы по истории киммерийцев и скифов, материальная и духовная культура античных греков в Северном Причерноморье, этногенез и ранняя история славян, развитие древнерусских городов и сел, материальной культуры средневековья и нового времени. Издаются новые археологические материалы, разведки по истории археологии и архивные источники. Для археологов, историков, краеведов, учителей истории, студентов исторических факультетов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

A series is devoted to publications of investigations on archaeology and ancient history of Ukraine. Questions of social and economic development and cultural relations of the population of Ukraine in the Stone and Copper-Bronze Age, pages of Cimmerian and Scythian history, material and spiritual culture of antique Greeks in Northern Black Sea Coast, ethnogenesis and early history of Slavs, development of the Ancient Russian cities and villages, material culture of Medieval and Modern periods are under observing. New archeological records, survey on history of archaeology and archival sources are being published. This series is intended for archeologists, historians, regional specialists, teachers of history, students of historical departments and for all who is interested in ancient history of Ukraine.

Засновник та видавець

Інститут археології
Національної академії наук
України

Свідectво

про реєстрацію ЗМІ
КВ № 17659-6509Р
від 29.03.2011

Адреса редакції:

Україна, 04210, Київ 210,
просп. Героїв Сталінграда, 12
Тел.: (+380-44) 418-61-02
Факс: (+380-44) 418-33-06
E-mail: gorbabenko@gmail.com

Затверджено до друку

Вченою радою
Інституту археології
НАН України
15.12.2015, протокол № 9.

Усі матеріали рецензовано

Наукові редактори:

О.Є. Фіалко, Ю.В. Болтрик

Рисунки:

авторські

Комп'ютерна верстка:

С.А. Горбаненко

Усі права застережено.
Передрук можливий
зі згоди редакції
та авторів статей

ISSN 2227-4952

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ГОЛОЧКО П. П., академік НАН України

СКОРИЙ С. А. (головний редактор), доктор історичних наук, професор

ГОРБАНЕНКО С. А. (відповідальний секретар), кандидат історичних наук

ІВАКІН Г. Ю., член-кореспондент НАН України

КРИЖИЦЬКИЙ С. Д., член-кореспондент НАН України

МОЦЯ О. П., член-кореспондент НАН України

ЧАБАЙ В. П., член-кореспондент НАН України

ЗАЛІЗНЯК Л. Л., доктор історичних наук, професор

ОТРОЩЕНКО В. В., доктор історичних наук, професор

БОЛТРИК Ю. В., кандидат історичних наук

КУЛАКОВСЬКА Л. В., кандидат історичних наук

ПЕТРАУСКАС О. В., кандидат історичних наук

ПОТЄХІНА І. Д., кандидат історичних наук

САМОЙЛОВА Т. Л., кандидат історичних наук

СОН Н. О., кандидат історичних наук

© ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ НАН УКРАЇНИ, 2015

Підписано до друку 28.12.2015. Формат 60 × 84/8.

Гарн. Century Schoolbook. Папір офс. Друк офс. Ум.-друк.
арк. 24. Обл.-вид. арк. 28,3. Тираж 300 екз. Зам. № 10-03.

Друк: «Видавництво «Стародавній світ», тел. (044) 599-34-43

Свідectво про внесення до Держреєстру суб'єкта
видавничої справи серії ДК № 3991 від 24.02.2002 р.

З М І С Т

Передмова

СТАТТІ

Дяченко О.В. Яку геометрію ми обираємо? (до проблеми оцінки розмірів кукутень-трипільських поселень)

Болтрык Ю.В. Східне крило курганів Золотого Поясу Скіфії (географічний аспект)

Скорый С.А., Зимовец Р.В. К вопросу о взаимоотношениях скифов и тавров в VII—IV вв. до н. э.

Фиалко Е.Е. Амазонки во времени и пространстве

Полтавец В.И., Бессонова С.С. Торгово-военные пути скифского времени и «татарские дороги» на южном прикордонье Правобережной Лесостепи

Біляєва С.О. Північне Причорномор'я у контактах цивілізацій

ПУБЛІКАЦІЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Білинський О.О., Кабанов Д.О. Пам'ятки скіфського часу у верхів'ях Псла

Петраускас А.В. Пам'ятки доби бронзи — раннього залізного віку та пізнього середньовіччя біля с. Стремигород Житомирської обл.

C O N T E N T S

4 Introduction

ARTICLES

7 *Diachenko A.V.* What Kind of Geometry do we Accept? (Regarding the Issue of Estimation of the Cucuteni-Tripolye Settlement Size)

14 *Boltryk Yu.V.* Eastern Part of the Kurhans from the Golden Belt of Scythia (Geographical Aspect)

30 *Skory S.A., Zymovets R.V.* To the Question about Relationships Between Scythians and Tauris in VIIth—IVth Centuries BC

46 *Fialko O.Ye.* The Amazons in Time and Space

100 *Poltavets V.I., Bessonova S.S.* Trade and Military Roads of the Scythian Time and the «Tatar Roads» on the South Borderland of Right-bank Forest-steppe

114 *Biliaieva S.O.* North Pontic Region in Interactions of Civilizations

PUBLICATIONS of ARCHAEOLOGICAL MATERIALS

122 *Bilynskyi O.O., Kabanov D.O.* Scythian Time Sites on the Upper Psel

128 *Petrauskas A.V.* Archaeological Monuments Near Stremigorod Village of Zhytomyr Region

КАРТОГРАФУВАННЯ В АРХЕОЛОГІЇ

Рудь В.С. Картографування пам'яток трипільської культури Південно-Східної Вінниччини **134**

Каряка А.В. Система розмежування сільської території Ольвії Понтійської за даними дистанційного зондування **140**

Шерстюк В.В. Віртуальні археологічні розвідки **148**

ПРИРОДНИЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Болтрик Ю.В., Горбаненко С.А., Кублій М.В., Сергеева М.С., Яніш Є.Ю. Северинівське городище скіфського часу: біогосподарський аспект досліджень **155**

Мінаєва Н.І. Гідролокаційне дослідження як ефективний метод виявлення та вивчення підводних археологічних об'єктів **193**

ІСТОРИЯ НАУКИ

Бузько О.В. Авторство одного підпису: до історії наукового архіву Інституту археології НАН України **197**

Наші автори

Список скорочень

Правила для авторів

PRODUCING ARCHAEOLOGICAL MAPS

Rud V.S. Mapping of the Trypillia Culture Sites of South-Eastern Vinnytsia Region **134**

Karjaka A.V. Cadastral System of Olbia Pontica According to the Satellite Imagery Data **140**

Sherstyuk V.V. Virtual Archaeological Scouting **148**

NATURAL SCIENTIFIC STUDIES

Boltryk Yu.V., Gorbanenko S.A., Kubliy M.V., Sergeeva M.S., Yanish Ye.Yu. Severynivka Hill-fort: Bio-economic Aspect of Research **155**

Minaieva N.I. Sonar Detection as an Effective Method of Discovery and Study of Underwater Archaeological Objects **193**

HISTORY of SCIENCE

Buzko O.V. The Authorship of One Signature: on the History of Scientific Archive of the Institute of Archaeology of NASU **197**

203 Our authors

204 List of abbreviations

206 Instructions to authors